

Schiller zu sprechen, nicht mächtig ist durch die Kunst der Begrenzung, sondern durch die Kunst des Unendlichen.

Zoo waren het dan wel verwante ideeën die Mozart en Haydn bezielde tot hun scheppingen, maar thans komen ze alle meer praegnant en scherper belijnd tot uiting in Beethoven. Wat nog sluimerde, ontwaakt thans in volle werkelijkheid.

De groote stap is gedaan. Met Beethoven neemt de muziek deel aan de groote vragen der menschheid. Deed ze dat dan vroeger niet? Neen, ten minste niet direct. Ze woonde in den hemel, als de spiritueelste van alle kunsten. Maar Beethoven werd een Socratesfiguur in de muziek. Uit den hemel bracht hij de muziek in de woningen der menschen. Daar zal ze voortaan meejubelen in hun vreugde en meeworstelen in hun levensstrijd. —

* *
*

Voor een bespreking van Beethoven's leven of van al zijn werken is het hier uiteraard niet de plaats.¹⁾ Zijn levensgeschiedenis bestaat als van den echten kunstenaar in de eerste plaats uit zijn scheppingen. Die vormen zijn daden. Dit treft ons vooral bij Beethoven, den eenzamen kunstenaar, die van geen schitterende kunstreizen weet te verhalen als Händel of Mozart. Bij geen ander componist ligt in zijn werken, in hun historische volgorde beschouwd, zoozeer de adaequate uitdrukking van de wording zijner persoonlijkheid. Reeds de 9 symphonieën vormen zulk een grootsch geheel, en weerspiegelen zoo klaar het gedachten-leven van den componist, dat Schumann in deze bewoordingen uiting gaf aan zijn bewondering: »Wär' ich ein Fürst, einen Tempel

¹⁾ Vgl. over B.'s leven de bekende biografie van Th. von Frimmel, waar ook naar de verdere Beethoven-literatuur verwezen wordt. Een aangename beschrijving van B.'s leven geeft ook Romain Rolland, Het leven van Beethoven, vertaald door Dr. J. de Jong, in de „Handboekjes elck 't beste", onder leiding van L. Simons.